

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

Факультет філології, психології та педагогіки

Кафедра психології та педагогіки

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ А2 «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»**

**Полтава
2025 рік**

Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта». Складена відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта» 2025 року. 38 с.

Розробники:

Тур Оксана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки;

Клевака Леся Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри психології та педагогіки;

Гришко Ольга Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки;

Шевчук Вікторія Валентинівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки.

Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта» розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології та педагогіки (протокол №1 від 28 серпня 2025 р.)

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри психології та педагогіки Леся КЛЕВАКА

Гарант освітньо-професійної програми Оксана ТУР

© Тур О.М., Клевака Л.П., Гришко О.І.,
Шевчук В.В., 2025 р.
© Національний університет
імені Юрія Кондратюка, 2025 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою професійного становлення майбутніх фахівців за спеціальністю А2 «Дошкільна освіта», важливим етапом формування їхніх професійних компетентностей, розвитку педагогічної майстерності, організаційно-методичних і дослідницьких умінь, а також готовності до самостійної професійної діяльності в сучасних умовах функціонування системи дошкільної освіти. Практична підготовка забезпечує взаємозв'язок теоретичного навчання з реальними умовами професійної діяльності, сприяє закріпленню та поглибленню здобутих знань, формуванню здатності застосовувати їх для розв'язання професійних завдань, аналізувати педагогічні ситуації, приймати обґрунтовані рішення та здійснювати рефлексію власної діяльності.

У відповідності до ОПП «Дошкільна освіта» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти передбачено проходження поетапної практичної підготовки, що включає:

- Педагогічну (організаційно-методичну) практику в ЗДО;
- Педагогічну (переддипломну) практику.

Програма комплексної практичної підготовки визначає мету, завдання, зміст і порядок організації кожного виду практики, окреслює основні напрями діяльності здобувачів вищої освіти, функції та обов'язки керівників практики від університету й баз практики, вимоги до оформлення звітної документації, критерії оцінювання результатів і порядок підбиття підсумків. Її структурна та змістова організація забезпечує чітке планування практичної діяльності, узгодженість дій усіх учасників практичного навчання, належне методичне забезпечення та можливість оцінювання досягнутих результатів відповідно до визначених програмою компетентностей і програмних результатів навчання.

Реалізація програми практичної підготовки сприяє інтеграції теоретичних знань із практичним досвідом, розвитку здатності до ефективної педагогічної та організаційно-методичної діяльності, упровадження інноваційних освітніх технологій, налагодження партнерської взаємодії з родинами вихованців і професійної комунікації з педагогічними працівниками. Важливим результатом є також формування готовності майбутніх фахівців до аналізу якості освітнього процесу, розв'язання актуальних проблем дошкільної освіти, здійснення науково-педагогічного пошуку та використання його результатів у професійній діяльності.

Зміст комплексної практичної підготовки студентів спеціальності
А2 «Дошкільна освіта»

№	Вид практики	К-сть кредитів	К-сть годин	Курс	Семестр
1	Педагогічна (організаційно-методична) практика в ЗДО	6	180	1	2
2	Педагогічна (переддипломна) практика	12	360	2	3

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики полягає у підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А2 «Дошкільна освіта» до професійної діяльності в системі дошкільної освіти шляхом формування та вдосконалення професійних і організаційно-методичних компетентностей, поглиблення теоретичних знань із дошкільної педагогіки, психології та методики дошкільної освіти, набуття практичного досвіду планування, організації, координації, аналізу й контролю освітньої та методичної діяльності закладу дошкільної освіти, професійної взаємодії з педагогічними працівниками, батьками й іншими учасниками освітнього процесу, впровадження сучасних психолого-педагогічних підходів і освітніх технологій, а також розвитку дослідницьких умінь, готовності до проведення науково-педагогічних досліджень, апробації їх результатів і виконання завдань кваліфікаційної роботи.

Завдання практики:

Ознайомленні зі структурою, особливостями функціонування, нормативно-правовим, організаційним та методичним забезпеченням діяльності ЗДО, розподілом функціональних обов'язків.

Формуванні практичних умінь аналізувати, планувати, організовувати, координувати та оцінювати освітню, методичну й організаційну діяльність ЗДО.

Набутті досвіду здійснення методичного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників, участі в плануванні та організації методичної роботи, створенні умов для професійного розвитку педагогів.

Оволодінні сучасними формами, методами й технологіями методичної роботи, професійного розвитку, самоосвіти, наставництва, педагогічного консультування, професійної взаємодії, обміну й поширення педагогічного досвіду.

Набутті практичного досвіду підготовки та проведення педагогічних рад, семінарів, консультацій, тренінгів, майстер-класів, методичних об'єднань та інших форм професійного розвитку педагогічних працівників.

Набутті досвіду організації освітнього процесу на засадах дитиноцентризму, інклюзивності, здоров'язбереження, розвивального та особистісно орієнтованого підходів, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, поваги до гідності, прав та індивідуальних потреб кожної дитини.

Удосконаленні навичок професійної комунікації та партнерської взаємодії з педагогічними працівниками, адміністрацією закладу, батьками або іншими законними представниками дітей, фахівцями психологічної, соціальної та інклюзивної підтримки, представниками соціальних інституцій.

Формуванні готовності до професійної діяльності в мультикультурному середовищі, розвитку толерантності, поваги до культурного різноманіття та врахування культурних особливостей у професійній взаємодії й організації методичного супроводу.

Формуванні навичок професійної рефлексії, самоаналізу, самоосвіти та самовдосконалення, здатності оцінювати результати власної професійної діяльності, визначати професійні потреби та перспективи подальшого розвитку.

Удосконалення вмінь працювати з різними інформаційними та науковими джерелами в процесі науково-дослідного пошуку, здійснювати їх критичний аналіз, систематизацію, бібліографічний опис, анотування та узагальнення.

Формування практичних умінь визначення мети, завдань, об'єкта, предмета, гіпотези та методів педагогічного дослідження, розроблення програми, організації і проведення дослідницької роботи, оброблення, інтерпретації отриманих результатів.

Збір фактичного, емпіричного та експериментального матеріалу для виконання магістерського дослідження, систематизація отриманих даних та їх підготовка до подальшого наукового аналізу.

Набуття вмінь презентувати результати наукового дослідження у формі доповідей, повідомлень, презентацій на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, а також підготовки та публікації наукових статей і тез доповідей.

Формування академічної культури та усвідомлення сутності академічної доброчесності, дотримання принципів чесності, відповідальності, самостійності, коректного використання інформації, цитування та авторства в науково-дослідній діяльності.

Ознайомлення з можливостями та сучасними формами наукової комунікації, зокрема використанням наукових електронних ресурсів, академічних платформ, професійних мереж і соціальних медіа для представлення та поширення результатів дослідницької діяльності.

Формування здатності здійснювати психолого-педагогічне спостереження, аналізувати результати освітнього впливу на розвиток дитини дошкільного віку та визначати перспективи вдосконалення освітнього процесу.

Розвиток навичок професійної рефлексії та самооцінювання власної дослідницької й педагогічної діяльності, визначення труднощів, досягнень і напрямів подальшого професійного розвитку.

Проходження практики дозволить сформувати наступні компетентності:

Інтегральну компетентність: Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Формулювання результатів проходження практики базується на результатах, визначених освітньою програмою (програмних результатах навчання), відповідно до матриці відповідності програмних результатів ОПП.

Програмні результати практики за ОПП:

ПР 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПР 2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПР 3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.

ПР 4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПР 5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПР 7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПР 8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПР 9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПР 10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПР 11. Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.

ПР 12. Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти.

Практика ґрунтується на знаннях, навичках та вміннях, отриманих здобувачами вищої освіти під час вивчення таких дисциплін, як «Психолого-педагогічний супровід дітей раннього і дошкільного віку», «Адміністративно-господарський менеджмент та правове забезпечення в дошкільній освіті», «Методична робота в закладах дошкільної освіти», «Педагогічна інноватика та методика формування компетентностей в дошкільній освіті», «Організація інклюзивного середовища в закладах дошкільної освіти», «Інформаційно-комунікаційні технології та цифрові інновації в дошкільній освіті», «Організація просвітницької діяльності та педагогічного партнерства в закладах дошкільної освіти», «Методологія наукових досліджень та принципи академічної доброчесності», «Ділова іноземна мова».

Базами практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти можуть бути заклади дошкільної освіти державної, комунальної та приватної форм власності, розташовані в м. Полтаві, Полтавській області та інших регіонах України, діяльність яких відповідає змісту й завданням практичної підготовки майбутніх фахівців у сфері дошкільної освіти.

Методичне керівництво практикою від університету здійснює кафедра психології та педагогіки. Керівник від університету зобов'язаний стежити за коректністю організації практики, систематично контролювати її проходження, а також консультувати здобувача вищої освіти з усіх питань, пов'язаних з проходженням практики.

По закінченню практики керівник від університету перевіряє звітну документацію (щоденник практики, письмовий звіт), інформує про проведення публічного захисту, за результатами оцінювання яких виставляється остаточна оцінка.

Керівники практики від установи створюють оптимальні умови для роботи здобувачів освіти при проходженні практики, забезпечують їх необхідними нормативними та звітними документами, проводять індивідуальні бесіди з конкретних питань програми практики, контролюють якість та строки виконання робіт.

Здобувач вищої освіти при проходженні практики зобов'язаний:

- до початку проходження практики одержати від керівника практики від кафедри консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- вчасно, згідно з графіком навчального процесу, прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників;
- вивчити і дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики, правил і норм охорони праці, техніки безпеки й виробничої санітарії;
- своєчасно подати керівнику практики від кафедри звітну документацію, що вимагається програмою практики, та скласти диференційований залік з практики.

Вимоги до звіту

Після закінчення терміну проходження практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання індивідуального плану відповідно до програми практики.

Форма звітності за практику – подання звітної документації (щоденник практики, письмовий звіт). Звітна документація подається на рецензування керівнику практики від університету. Звіт має містити відомості про виконання здобувачами вищої освіти всіх розділів програми практики та індивідуального плану, розділів з питань охорони праці. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики й підготовки звіту, здобувачам вищої освіти в кінці практики відводиться два-три дні.

Захист та підведення підсумків практики

Звіт з практики, диференційовано оцінений фаховим керівником, захищається студентом на комісії, яка призначається завідувачем кафедри. До її складу входять керівник практики від університету, два викладачі кафедри психології та педагогіки. Комісія приймає захист звітної документації у здобувачів вищої освіти протягом перших п'яти днів після практики. Оцінка за практику вноситься в відомість і залікову книжку здобувачів вищої освіти з підписами керівника практики та членів комісії. Оцінка здобувача вищої освіти за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю. Здобувачу освіти, який не виконав програму практики з поважних причин, буде надано право проходження практики повторно.

ПЕДАГОГІЧНА (ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОЇ) ПРАКТИКИ В ЗДО (1 курс, 2 семестр)

Метою педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО (далі – практики) є підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта» до професійної діяльності в системі дошкільної освіти шляхом формування та вдосконалення організаційно-методичних компетентностей, набуття практичного досвіду планування, організації, координації, аналізу та контролю освітньої і методичної діяльності закладу дошкільної освіти, професійної взаємодії з педагогічними працівниками, батьками та іншими учасниками освітнього процесу, упровадження сучасних освітніх технологій.

Завдання практики:

Ознайомленні зі структурою, особливостями функціонування, нормативно-правовим, організаційним та методичним забезпеченням діяльності ЗДО, розподілом функціональних обов'язків.

Формуванні практичних умінь аналізувати, планувати, організовувати, координувати та оцінювати освітню, методичну й організаційну діяльність ЗДО.

Набутті досвіду здійснення методичного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників, участі в плануванні та організації методичної роботи, створенні умов для професійного розвитку педагогів.

Оволодінні сучасними формами, методами й технологіями методичної роботи, професійного розвитку, самоосвіти, наставництва, педагогічного консультування, професійної взаємодії, обміну й поширення педагогічного досвіду.

Набутті практичного досвіду підготовки та проведення педагогічних рад, семінарів, консультацій, тренінгів, майстер-класів, методичних об'єднань та інших форм професійного розвитку педагогічних працівників.

Набутті досвіду організації освітнього процесу на засадах дитиноцентризму, інклюзивності, здоров'язбереження, розвивального та особистісно орієнтованого підходів, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, поваги до гідності, прав та індивідуальних потреб кожної дитини.

Удосконаленні навичок професійної комунікації та партнерської взаємодії з педагогічними працівниками, адміністрацією закладу, батьками або іншими законними представниками дітей, фахівцями психологічної, соціальної та інклюзивної підтримки, представниками соціальних інституцій.

Формуванні готовності до професійної діяльності в мультикультурному середовищі, розвитку толерантності, поваги до культурного різноманіття та врахування культурних особливостей у професійній взаємодії й організації методичного супроводу.

Формуванні навичок професійної рефлексії, самоаналізу, самоосвіти та самовдосконалення, здатності оцінювати результати власної професійної діяльності, визначати професійні потреби та перспективи подальшого розвитку.

Практика покликана забезпечити оволодіння здобувачами вищої освіти такими компетентностями:

ІК. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в

процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Практика ґрунтується на знаннях, навичках та вміннях, отриманих здобувачами вищої освіти під час вивчення таких дисциплін, як «Психолого-педагогічний супровід дітей раннього і дошкільного віку», «Адміністративно-господарський менеджмент та правове забезпечення в дошкільній освіті», «Методична робота в закладах дошкільної освіти», «Педагогічна інноватика та методика формування компетентностей в дошкільній освіті», «Організація інклюзивного середовища в закладах дошкільної освіти», «Інформаційно-комунікаційні технології та цифрові інновації в дошкільній освіті», «Організація просвітницької діяльності та педагогічного партнерства в закладах дошкільної освіти».

Формування результатів проходження практики здобувачами вищої освіти базується на результатах, визначених освітньою програмою (ПРН), відповідно до матриці відповідності програмних результатів ОПП.

Очікуваними програмними результатами проходження практики здобувачами вищої освіти відповідно до ОПП «Дошкільна освіта» є:

ПР 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПР 2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПР 3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.

ПР 5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПР 7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу

дошкільної освіти.

ПР 8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПР 9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПР 10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПР 11. Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.

ПР 12. Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів проходження практики є: звітна документація з практики (щоденник практики, письмовий звіт); диференційований залік у вигляді презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Базами практичної підготовки є заклади дошкільної освіти м. Полтави, Полтавської області й решти регіонів України.

На визначених базах практики здобувач освіти повинен отримати практичні навички й уміння виконання конкретної роботи з аналізу, планування, організації, координації та оцінювання освітньої, методичної діяльності закладу дошкільної освіти; здійснення методичного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників; підготовки та проведення методичних заходів; вивчення, узагальнення й поширення передового педагогічного досвіду та результатів наукових досліджень; організації професійної взаємодії педагогів, батьків і фахівців; упровадження сучасних освітніх та інформаційно-комунікаційних технологій.

У процесі практики здобувачі також мають набути досвіду організації освітнього процесу на засадах дитиноцентризму, інклюзії, здоров'язбереження, особистісно орієнтованого та розвивального підходів, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, а також удосконалити навички професійної комунікації, самоосвіти, рефлексії та прийняття обґрунтованих організаційно-методичних рішень.

Методичне керівництво практикою від університету здійснює кафедра психології та педагогіки. Керівник від університету зобов'язаний стежити за коректністю організації практики, систематично контролювати її проходження, а також консультувати здобувача вищої освіти з усіх питань, пов'язаних з проходженням практики.

По закінченню практики керівник від університету перевіряє звітну документацію (щоденник практики, письмовий звіт), інформує про проведення публічного захисту, за результатами оцінювання яких виставляється остаточна оцінка.

Керівники практики від установи створюють оптимальні умови для роботи здобувачів освіти при проходженні практики, забезпечують їх необхідними нормативними та звітними документами, проводять індивідуальні бесіди з конкретних питань програми практики, контролюють якість та строки виконання

робіт.

Здобувач вищої освіти при проходженні практики зобов'язаний:

- до початку проходження практики одержати від керівника практики від кафедри консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- вчасно, згідно з графіком навчального процесу, прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників;
- вивчити і дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики, правил і норм охорони праці, техніки безпеки й виробничої санітарії;
- своєчасно подати керівнику практики від кафедри звітну документацію, що вимагається програмою практики, та скласти диференційований залік з практики.

За період проходження практики здобувачі вищої освіти відповідно до її змісту виконують завдання, що мають бути відображені в окремих розділах звіту. Зміст практики визначається її завданнями.

Практика триває 4 тижні для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти I курсу.

Розподіл часу педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО

№ з/п	Етапи практики	Тривалість, в годинах
1	<i>Організаційно-ознайомлювальний етап.</i> Участь у настановній конференції, ознайомлення з метою, завданнями, змістом, етапами та програмою практики, вимогами до організації роботи й оформлення звітної документації. Ознайомлення з базою практики, її структурою, режимом роботи, організацією освітньої та методичної діяльності, посадовими обов'язками педагогічних і керівних працівників. Вивчення нормативно-правового, організаційного та методичного забезпечення діяльності закладу дошкільної освіти, правил внутрішнього розпорядку, основних документів, що регламентують функціонування ЗДО.	16
2	<i>Аналітико-моніторинговий етап.</i> Аналіз системи управління та організації діяльності ЗДО, структури управлінської взаємодії, планування освітньої та методичної роботи. Вивчення перспективного й поточного планування, документації, матеріалів методичної роботи та внутрішньої системи забезпечення якості дошкільної освіти. Спостереження за організацією освітнього процесу, аналіз його змісту, умов та результативності. Виявлення професійних потреб педагогічних працівників, актуальних проблем і визначення напрямів їх методичного супроводу. Формування навичок моніторингу, аналізу та оцінювання якості освітньої діяльності.	40

3	<i>Методично-організаційний етап.</i> Участь у плануванні, організації та аналізі методичної роботи закладу дошкільної освіти. Ознайомлення з діяльністю вихователя-методиста, педагогічною радою, професійними спільнотами та іншими формами методичної роботи. Вивчення сучасних форм професійного розвитку педагогів: семінарів, консультацій, практикумів, тренінгів, майстер-класів, педагогічних рад, методичних об'єднань тощо.	40
4	<i>Практично-діяльнісний етап.</i> Виконання самостійних та спільних організаційно-методичних завдань відповідно до програми практики. Участь у плануванні, організації та проведенні методичних заходів, консультацій, практикумів, майстер-класів, тренінгових занять та інших форм професійного розвитку педагогічних працівників. Розроблення методичних матеріалів, рекомендацій, інформаційних та аналітичних матеріалів. Застосування сучасних педагогічних, дидактичних, цифрових, інформаційно-комунікаційних та організаційно-методичних технологій. Здійснення професійної комунікації та партнерської взаємодії з педагогами, адміністрацією, батьками та іншими учасниками освітнього процесу.	40
5	<i>Проектно-інноваційний етап.</i> Розроблення та реалізація індивідуального або групового методичного, організаційного чи інноваційного проєкту, спрямованого на вдосконалення освітньої та/або методичної діяльності ЗДО. Добір, обґрунтування та адаптація сучасних освітніх технологій відповідно до принципів дитиноцентризму, інклюзивності, здоров'язбереження, особистісно орієнтованого та розвивального підходів, суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Урахування індивідуальних потреб дітей, культурного різноманіття та особливостей мультикультурного середовища. Організація партнерської взаємодії з педагогічними працівниками, батьками (іншими законними представниками дітей), фахівцями та соціальними інституціями. Презентація результатів проєкту та оцінювання його практичної значущості.	40
6	<i>Підсумково-рефлексивний етап.</i> Узагальнення та аналіз результатів педагогічної (організаційно-методичної) практики, оцінювання рівня сформованості власних організаційно-методичних компетентностей. Аналіз виконаних завдань, професійних досягнень і труднощів, визначення шляхів їх подолання. Оцінювання	4

	ефективності реалізованих методичних та інноваційних заходів, формулювання висновків і практичних рекомендацій щодо вдосконалення діяльності бази практики. Підготовка та оформлення звітної документації, презентація результатів виконаної роботи. Професійна рефлексія, визначення індивідуальних потреб у самоосвіті, самовдосконаленні та перспектив професійної самореалізації.	
		180

Під час практики здобувач вищої освіти повинен виконати всі розділи програми.

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Звітна документація з практики подається здобувачами вищої освіти керівнику практики від кафедри для перевірки впродовж трьох днів після закінчення практики.

У звітній документації мають бути:

1. Щоденник практики.
2. Письмовий звіт про проходження практики.
3. Індивідуальний план роботи здобувача освіти, затверджений керівниками практики.
4. Аналіз системи управління та організації освітньої діяльності ЗДО. Стисла характеристика структури закладу, його органів управління, розподілу функціональних обов'язків, основних напрямів освітньої та методичної діяльності.
5. Аналіз системи методичної роботи ЗДО. Опис мети, завдань, напрямів, форм і методів методичної роботи; характеристика діяльності вихователя-методиста; аналіз методичних заходів та їх результативності.
6. Аналіз планування освітньої та методичної роботи. Аналіз річного, перспективного, календарного та інших видів планування, які використовуються в ЗДО, з висновками щодо їх відповідності сучасним вимогам дошкільної освіти.
7. Розробка методичного заходу. Розгорнутий конспект одного заходу на вибір: семінару, практикуму, консультації, тренінгу, майстер-класу, методичної зустрічі або іншої форми професійного розвитку педагогів.
8. Розроблені методичні матеріали на вибір: пам'ятки, рекомендації, інформаційні матеріали, дидактичні матеріали, презентація, чек-листи, алгоритми, кейси або інші матеріали відповідно до тематики практики.
9. Розробка сценарію/плану взаємодії з педагогами, батьками, психологом, фахівцями або соціальними інституціями; матеріали консультацій, зустрічей, просвітницьких заходів тощо.
10. Інформаційний матеріал або інший продукт, спрямований на забезпечення інклюзивності, дитиноцентризму, толерантності та поваги до культурного різноманіття.

Загальні вимоги до оформлення звітної документації такі:

Документи оформляють охайно, використовуючи наскрізну нумерацію сторінок, подають у друкованому вигляді. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку (див. методичні рекомендації). Звітна документація обов'язково повинна містити перелік усіх документів практики із

зазначеними сторінками. Оформлення звітних документів входить в час проходження практик. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази практики та навчального закладу. Звіт здобувача освіти про практику оформляють у вигляді друкованого тексту у форматі Word, шрифт Times New Roman 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: верхнє – 2, нижнє – 2, ліве – 3, праве – 1,5.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом проходження практики.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Критерій оцінювання
90 – 100	Здобувач отримує оцінку у випадку, якщо: Програму педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО виконано в повному обсязі та на високому рівні; здобувач продемонстрував організованість, відповідальність, ініціативність, самостійність і творчий підхід під час виконання методичних, організаційних, аналітичних та інших видів професійної діяльності; виявив ґрунтовні знання сучасних підходів до організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти та вміє застосовувати їх у практичній діяльності. Здобувач упевнено використовує сучасні освітні, педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології, уміє працювати з методичною документацією, здійснювати аналіз та оцінювання освітньої діяльності, планувати й організовувати методичну роботу, брати участь у підготовці та проведенні педагогічних заходів, взаємодіяти з педагогічними працівниками та іншими учасниками освітнього процесу. Під час практики здобувач проявляє високий рівень професійної культури, комунікативної компетентності, дотримується педагогічної етики, демонструє здатність до конструктивної взаємодії та командної роботи, користується повагою серед адміністрації, педагогічного колективу, працівників методичної служби та керівників практики. Здобувач своєчасно, самостійно та якісно виконує індивідуальні завдання, демонструє здатність аналізувати результати власної діяльності, робити обґрунтовані висновки та визначати перспективи професійного вдосконалення. Звітна документація за результатами педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО подана у визначені терміни, оформлена відповідно до встановлених вимог, характеризується змістовністю, системністю, грамотністю та належним рівнем професійного опрацювання матеріалів.
82 – 89	Оцінка виставляється здобувачу вищої освіти, якщо: Програму педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО виконано повністю та на достатньо високому рівні. Здобувач виявив себе як організований, відповідальний, сумлінний, ініціативний, належно виконував основні види роботи. Продemonстрував добрий рівень

	теоретичних знань і практичних умінь у сфері педагогічної, методичної та організаційної діяльності в системі дошкільної освіти. Уміє застосовувати сучасні педагогічні, методичні, управлінські та інформаційно-комунікаційні технології, використовує їх відповідно до поставлених професійних завдань. Самостійно виконує основні види організаційно-методичної роботи: планування, організацію, аналіз та оцінювання освітньої діяльності, підготовку методичних матеріалів. Уміє працювати з нормативною, організаційною та методичною документацією, здійснює її аналіз та використовує у практичній діяльності. Дотримується норм професійної етики, демонструє належну культуру професійного спілкування та конструктивно взаємодіє з колективом закладу дошкільної освіти. Користується повагою серед педагогічних працівників, методистів та керівників практики. Своєчасно виконує індивідуальні завдання, здатний аналізувати результати власної діяльності та визначати напрями її вдосконалення. Звітна документація подана своєчасно, грамотно та відповідно до встановлених вимог, має незначні недоліки змістового чи оформлювального характеру. Здобувач демонструє добрий рівень сформованості професійних компетентностей та здатність самостійно виконувати основні завдання педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО.
74 - 81	Здобувач отримує в тому випадку, коли робота за програмою педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО проведена на достатньому рівні. Програму практики в цілому виконано, основні завдання реалізовано, однак окремі види роботи виконувалися з недоліками або за консультативної підтримки керівника практики. Здобувач є дисциплінованим, відповідальним і сумлінним, дотримується вимог та термінів виконання завдань. Продемонстрував достатній рівень теоретичних знань і практичних умінь, проте їх застосування у практичній діяльності не завжди є системним і самостійним. Володіє основами сучасних педагогічних, методичних та інформаційно-комунікаційних технологій, але використовує їх переважно за зразком або з допомогою керівника. Бере участь у плануванні, організації та аналізі освітньої й методичної роботи, виконує передбачені програмою практичні завдання, проте потребує додаткових рекомендацій щодо їх реалізації. Має достатні навички роботи з нормативною, організаційною та методичною документацією, однак допускає окремі неточності під час її аналізу, оформлення або практичного використання. Дотримується педагогічної етики та загальноприйнятих норм професійної поведінки, підтримує належні взаємини з працівниками закладу дошкільної освіти. Користується повагою серед колективу бази практики та керівників, бере участь у професійній взаємодії, хоча ініціативність і творчий підхід проявляються не завжди. Індивідуальні завдання виконано переважно своєчасно, однак окремі результати потребують доопрацювання, уточнення або методичного обґрунтування. Звітна документація подана у встановлений термін і загалом відповідає вимогам, проте містить окремі змістові, методичні або технічні недоліки.

	Здобувач демонструє достатній рівень сформованості професійних компетентностей, необхідних для виконання основних завдань педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО, однак потребує подальшого розвитку самостійності, ініціативності та практичного застосування професійних умінь.
64 - 73	Оцінка виставляється здобувачу, якщо: Програму педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО виконано не повністю, проте реалізовано основні її завдання та продемонстровано досягнення мінімально необхідних результатів. Здобувач загалом дотримується вимог програми практики, є дисциплінованим і відповідальним, однак окремі завдання виконує несвоєчасно або потребує постійного контролю та консультативної допомоги. Має базові теоретичні знання з дошкільної освіти, педагогіки, організаційно-методичної діяльності, проте не завжди вміє належно застосовувати їх у практичній діяльності. Володіє окремими сучасними педагогічними, методичними та інформаційно-комунікаційними технологіями, використовує їх переважно за запропонованим зразком. Бере участь у виконанні основних організаційно-методичних завдань, однак недостатньо самостійно планує, організовує та аналізує професійну діяльність. Має базові навички роботи з нормативною, організаційною та методичною документацією, допускає окремі помилки та неточності під час її опрацювання й оформлення. Загалом дотримується норм професійної етики та культури спілкування, підтримує робочі взаємини з працівниками закладу дошкільної освіти, проте професійна комунікація не завжди є достатньо впевненою та конструктивною. Виявляє недостатню ініціативність і творчість під час виконання практичних завдань, переважно діє за інструкцією або запропонованим алгоритмом. Здатний здійснювати елементарний аналіз результатів власної діяльності, але недостатньо обґрунтовує висновки та пропозиції щодо її вдосконалення. Звітну документацію подано, однак вона містить помітні недоліки змістового, методичного, структурного або технічного характеру, що не перешкоджають загальній оцінці результатів практики. Здобувач продемонстрував задовільний рівень сформованості професійних компетентностей, достатній для виконання основних видів діяльності за програмою практики, але потребує подальшого розвитку професійної самостійності, практичних умінь та навичок організаційно-методичної діяльності.
60 – 63	Оцінка виставляється здобувачу, якщо: Програму педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО виконано частково, виконано лише основні, обов'язкові види роботи. Здобувач дотримується основних вимог практики, однак потребує систематичного контролю, інструктажу та допомоги керівника під час виконання практичних завдань. Має фрагментарні, переважно базові знання з питань дошкільної освіти та організаційно-методичної діяльності, допускає неточності під час їх відтворення та застосування. Здатний виконувати окремі практичні завдання за зразком, алгоритмом або безпосередньою допомогою керівника практики. Обмежено використовує сучасні педагогічні, методичні та

	інформаційно-комунікаційні технології, не завжди розуміє доцільність їх застосування. Бере участь у виконанні окремих організаційних і методичних заходів, проте не виявляє достатньої самостійності та ініціативності. Має початкові навички роботи з нормативною та методичною документацією, допускає помилки під час її опрацювання, аналізу та оформлення. Загалом дотримується встановлених правил професійної поведінки та педагогічної етики, однак потребує вдосконалення навичок професійної комунікації та взаємодії. Незначною мірою виявляє творчий підхід до виконання завдань, переважно відтворює запропоновані способи діяльності. Має труднощі з аналізом та оцінюванням результатів власної роботи, рефлексивні висновки є поверховими та недостатньо обґрунтованими. Звітна документація подана, але містить численні недоліки змістового, структурного, методичного чи технічного характеру та потребує доопрацювання. Загалом продемонстрованих результатів достатньо для визнання мінімального рівня виконання програми практики. Здобувач продемонстрував мінімально достатній рівень сформованості професійних компетентностей, необхідних для виконання передбачених програмою практики завдань, та потребує подальшого системного вдосконалення теоретичних знань, практичних умінь, самостійності й професійної ініціативності.
35 - 59	У роботі здобувача освіти відсутня систематичність, цілісність розуміння матеріалу. Завдання педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО виконані не в повному обсязі. Відгуки про проходження практики від колективу – здебільшого негативні.
0 – 34	Здобувач повністю не виконав вимог програми педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до захисту практики.

Поточний контроль успішності проходження здобувачами вищої освіти практики здійснюється в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами освіти під час консультацій, які вони отримують на всіх етапах проходження практики від керівників практики від кафедри. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від керівника практики і доводиться до їхнього відома під час проведення настановної конференції. Обов'язковим для здобувача є ведення щоденника з практики встановленого зразка, у якому послідовно висвітлюються всі етапи роботи та форми контролю. Він додається до звіту з практики.

Підсумковим контролем є захист звіту з практики у формі диференційованого заліку. Він здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

По закінченню практики здобувачі освіти надають керівнику практики від кафедри звітну документацію. Захист звіту з практики проводиться на звітній конференції з практики. На звітну конференцію необхідно подати заповнений щоденник з практики, звіт та презентувати свій досвід проходження практики.

Захист практики відбувається у формі короткої доповіді (звіту) здобувачів,

керівника групи, який аналізує роботу здобувачів вищої освіти під час проходження практики. За результатами практики виставляється оцінка, яка охоплює всі напрямки діяльності здобувача під час проходження практики згідно з наведеною шкалою оцінювання.

Підсумкову оцінку за практику виставляють члени комісії з практики за 100-бальною рейтинговою системою оцінювання, шкалою ЄКТС. До уваги береться виконання програми практики та реалізація поставлених завдань, якісна характеристика продуктивності діяльності здобувача керівником практики від кафедри та керівниками від бази практики, якість підсумкової документації та подання її у встановлені терміни.

Шкала і критерії оцінювання результатів виконання та захисту звіту з практики

Виконання		Захист
змістової частини	оформлення	
0-50	0-10	0-40

Захист звіту практики та наявність оформленого щоденника з практики є обов'язковими.

Змістова частина	
36-50	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО. Розділи звіту повністю розкривають зміст практики, містять вичерпний опис проведеної роботи, аналіз діяльності бази практики глибокий, проведений на високому рівні. Висновки та рекомендації логічно узгоджуються із завданнями, чіткі та обґрунтовані, мають практичне значення для покращення діяльності бази практики. Відгуки керівника практики від ЗДО та керівника практики від кафедри позитивні.
21-35	Здобувач вищої освіти в цілому виконав програму педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО. Розділи звіту розкривають зміст практики, містять достатньо повний опис проведеної роботи. Аналіз діяльності бази практики здійснений на середньому рівні, не врахована частина аспектів. Висновки та рекомендації в цілому обґрунтовані, однак не повною мірою відповідають завданням, мають практичне значення для покращення діяльності бази практики, однак відсутня чіткість його визначення. Відгуки керівника практики від ЗДО та керівника практики від кафедри позитивні.
6-20	Здобувач вищої освіти переважно виконав програму педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО. Розділи звіту в цілому розкривають зміст практики, містять опис проведеної роботи. Аналіз діяльності бази практики поверхневий, недостатньо глибокий та/або структурований. Висновки фрагментарні, частково відповідають завданням; рекомендації не аргументовані або недостатньо аргументовані. Відгуки керівника практики від ЗДО та керівника практики від кафедри містять несуттєві зауваження.
0-5	Здобувач вищої освіти не виконав програму педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО та/або надано негативний відгук від

	керівника практики від ЗДО та/або від керівника від кафедри. Розділи звіту частково розкривають зміст практики, містять неповний опис проведеної роботи або опис роботи відсутній. Аналіз діяльності бази практики відсутній або виконаний формально. Висновки та/або рекомендації відсутні або не відповідають програмі практики.
Оформлення	
9-10	Звіт має чітку структуру (титульний аркуш, зміст, основна частина, висновки, список джерел літератури, додатки за потреби) та повністю відповідає вимогам Методичних рекомендацій для проходження педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО до оформлення. Текст чіткий, викладений стисло, стилістично правильно, без помилок.
6-8	Структура звіту відповідає вимогам Методичних рекомендацій для проходження педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО до оформлення. Текст чіткий, але містить незначні стилістичні чи граматичні помилки.
3-5	Структура звіту в цілому відповідає вимогам Методичних рекомендацій для проходження педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО до оформлення. Текст містить значну кількість помилок.
0-2	Звіт не структурований, в цілому не відповідає вимогам Методичних рекомендацій для проходження педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО до оформлення. Текст викладений нечітко, незрозуміло, із значною кількістю помилок.
Захист	
31-40	Доповідь логічна, змістовна, структурована, може супроводжуватися якісно підготовленою презентацією. Здобувач вищої освіти вільно володіє змістом роботи, демонструє відмінні знання, отримані за результатами проходження педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО, його відповіді на поставлені питання впевнені, вичерпні та розгорнуті.
21-30	Доповідь в цілому розкриває зміст практики, але має несуттєві недоліки, може супроводжуватися презентацією. Здобувач вищої освіти володіє змістом роботи, демонструє середній рівень знань, отриманих за результатами проходження педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО, відповіді повні, але містять незначні неточності.
11-20	В доповіді втрачена логічність викладення змісту виконаної роботи під час проходження педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО, зміст повністю не розкрито, доповідь не структурована, може супроводжуватися презентацією, презентація не повністю відображає зміст звіту. Рівень знань достатній, відповіді неповні, містять помилки.
0-10	Доповідь та презентація відсутні або не відповідають змісту роботи та/або програми практики. Здобувач не володіє на достатньому рівні змістом роботи, виконаної під час проходження педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО. Відповіді нечіткі, поверхневі, невпевнені, з суттєвими помилками.

Шкала оцінювання результатів підготовки та захисту
звіту з практики

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно
0-34	F	

Методичне забезпечення:

Положення про організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти Національного Університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»:
<https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/all/polozhennia-pro-praktiku.pdf>

Клевака Л.П. Методичні вказівки до проходження педагогічної (організаційно-методичної) практики в ЗДО для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта». Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. 19 с.

Методичні вказівки та інші документи з практики представлені на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7163>

Рекомендована література:

Базова

1. Богуш А. Методична робота в закладах дошкільної освіти : навч. посіб.. Одеса: Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. 200 с.

2. Методичний супровід освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта / автори-упорядники: Т.Й. Бабюк, Н.Г. Каньоса, Н.Б. Лазарович. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2024. 152 с.

3. Найда Р.Г. Теоретико-методологічні засади методичної підготовки майбутніх вихователів в у мовах педагогічних коледжів: монографія. Харків: «Діса плюс», 2022. 356 с.

4. Педагогічне партнерство ЗДО з учасниками освітнього процесу: навчально-методичний посібник / укл. Л. В. Бобро. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. 146 с.

5. Ichinose Y. Raising Successful Children: A Practical Guide for Parents. Amsterdam : Elsevier, 2024. 300 p.

6. Perasso G., Ozturk Y. Handbook of Research on Play Specialism Strategies to Prevent Pediatric Hospitalization Trauma. Pennsylvania : IGI Global, 2022. 416 p.

7. Pramling N. Methodology for Early Childhood Education and Care Research: Premises and Principles of Scientific Knowledge Building. Berlin : Cham, 2023. 181 p.

8. Sakr M., O'Sullivan J. Pedagogical Leadership in Early Childhood Education: Conversations From Across the World. London: Bloomsbury Publishing, 2022. 224 p.

9. Stevenson D., Coats K., Yenika-Agbaw V. A Companion to Children's Literature. New York: Wiley, 2022. 496 p.

Допоміжна

1. Деленко В. Методична підготовка як необхідна складова професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 16(48). С.72-78.
2. Каньоса Н. Г., Бабюк Т.Й., Теорія та методика співпраці ЗДО з родинами: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільськ, 2021. 407 с.
3. Карпенко О., Чепіль М. Педагогічне партнерство у закладах дошкільної освіти Польщі. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 31. С. 151–154.
4. Каньоса Н.Г. Теорія та методика співпраці дитячих навчальних закладів з родинами: навчально-методичний посібник / укладач Н.Г. Каньоса. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 116 с.
5. Клевака Л.П., Гресь К.О. Формування креативності у дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності з використанням конструктора Lego. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 1 (9). URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/18065>
6. Клевака Л.П., Гришко О.І., Гресь К.О. Формування базових якостей особистості дітей дошкільного віку в ігровій діяльності. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 12 (30). С. 750-766.
7. Клевака Л.П., Гришко О.І., Іщенко В.І. Розробка індивідуальних навчальних програм для дітей дошкільного віку з використанням інтерактивних платформ. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 10 (44). С. 216–229.
8. Клевака Л.П. Роль фізичної активності у формуванні здорового способу життя дітей дошкільного віку / Н.В. Захарасевич, Н.С. Кравець, Л.П. Клевака. *Академічні візії*. 2024. Вип. 38. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/17709>
9. Клевака Л.П. Роль природи і народознавства у розвитку соціальних та когнітивних навичок дошкільнят / Л.П. Клевака, В.І. Іщенко, К.О. Гресь. *Педагогічна Академія : наукові записки*. 2024. № 13. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/17711>
10. Клевака Л.П. Мультиmodalьні підходи в освітніх програмах для дошкільників: розкриття творчих здібностей / Барсуковська Г. П., Клевака Л.П., Кирста Н.Р. // *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*. 2024. №8 (26). С. 665-677.
11. Клевака Л.П. Сучасні тенденції у дошкільній освіті: глобальний огляд та практична реалізація / Г.П. Барсуковська, Л.П. Клевака, С.В. Юлдашева // *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 5 (33). С. 999–1011.
12. Коваленко А. Квест у методичному кабінеті. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №2. С.48–51.
13. Кононко О. Особливості методів підвищення фахової майстерності початківця. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. №8. С. 11-17.
14. Кононко О. Наставництво як форма організації спеціального простору початківця. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. №8. С.6-10.
15. Лазарович Н.Б., Мацук Л.О., Захарасевич Н.В. Підготовка майбутніх вихователів до роботи з обдарованими дітьми в контексті нової редакції базового компонента дошкільної освіти України. *Гірська школа Українських Карпат*. Івано-Франківськ, 2021. № 24. С. 74-79.

16. Мачинська Н. Організаційні засади методичної роботи в закладі дошкільної освіти. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2023. Вип. 38. С. 171-180.
17. Махиня Т. А., Бобир ВГ. Організація методичної роботи з керівниками закладів дошкільної освіти в міжкурсовий період. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2017. Вип. 54 (107). С. 166–172.
18. Найда Р. Змістово-процесуальне забезпечення методичної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *ScienceRise: Педагогічна освіта*. 2022. №3(48). С. 50–55.
19. Основи саморозвитку професійної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти: монографія / І.Л. Пукас. Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2021. 134 с.
20. Пихтіна Н. П. Педагогіка гри. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 260 с.
21. Скрипник Н. І. Методична робота в дошкільній освіті : навчально-методичний посібник / МОН України, Уманський держ. Пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т дошкільної та спец. Освіти. Умань: Візаві, 2019. 108 с.
22. Співакова А., Шинкар Т. Методичний супровід освітнього процесу в групах дітей раннього віку засобом ІКТ: дефінітивний аналіз. *Grail of Science*. 2022. №22. С. 245–249.
23. Суятинова К. Партнерська взаємодія сім'ї та закладу дошкільної освіти у процесі формування цифрової компетентості дошкільників. *Наука і освіта : наук.-практ. журнал*. 2024. № 2-С. 41-45.
24. Швайка Л.А. Методична робота в ДНЗ. Харків : Вид. група «Основа», 2017. 304 с.
25. Шинкар Т. Ю. Методична робота в закладах дошкільної освіти: нормативно-правові аспекти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 2020. Вип. 4 (28). С. 252–257.
26. Чаговець А.І. Методична робота в закладах дошкільної освіти як форма підвищення кваліфікації дошкільних працівників. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2020. № 48. С. 155–163.
27. Puyo O., Yemchuk O., Klevaka L., Voloshyn S., Dulibskyi A. Informatization of Early Childhood Education: the EU Experience / *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2021. Vol. 21. №12. pp. 696-702. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/11265>

ПЕДАГОГІЧНА (ПЕРЕДДИПЛОМНА) ПРАКТИКА (2 курс, 3 семестр)

Метою педагогічної (переддипломної) практики є підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта» до професійної діяльності в системі дошкільної освіти шляхом формування та вдосконалення професійних компетентностей, поглиблення теоретичних знань із дошкільної педагогіки, психології та методики дошкільної освіти, набуття практичного досвіду організації освітнього процесу, апробації сучасних психолого-педагогічних підходів і технологій, формування дослідницьких умінь та готовності до проведення науково-педагогічних досліджень і виконання завдань випускної (кваліфікаційної) роботи.

Завдання практики:

Удосконалення вмінь працювати з різними інформаційними та науковими джерелами в процесі науково-дослідного пошуку, здійснювати їх критичний аналіз, систематизацію, бібліографічний опис, анотування та узагальнення.

Формування практичних умінь визначення мети, завдань, об'єкта, предмета, гіпотези та методів педагогічного дослідження, розроблення програми, організації і проведення дослідницької роботи, оброблення, інтерпретації отриманих результатів.

Збір фактичного, емпіричного та експериментального матеріалу для виконання магістерського дослідження, систематизація отриманих даних та їх підготовка до подальшого наукового аналізу.

Набуття вмінь презентувати результати наукового дослідження у формі доповідей, повідомлень, презентацій на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, а також підготовки та публікації наукових статей і тез доповідей.

Формування академічної культури та усвідомлення сутності академічної доброчесності, дотримання принципів чесності, відповідальності, самостійності, коректного використання інформації, цитування та авторства в науково-дослідній діяльності.

Ознайомлення з можливостями та сучасними формами наукової комунікації, зокрема використанням наукових електронних ресурсів, академічних платформ, професійних мереж і соціальних медіа для представлення та поширення результатів дослідницької діяльності.

Формування здатності здійснювати психолого-педагогічне спостереження, аналізувати результати освітнього впливу на розвиток дитини дошкільного віку та визначати перспективи вдосконалення освітнього процесу.

Розвиток навичок професійної рефлексії та самооцінювання власної дослідницької й педагогічної діяльності, визначення труднощів, досягнень і напрямів подальшого професійного розвитку.

Практика покликана забезпечити оволодіння здобувачами вищої освіти такими компетентностями:

ІК. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Практика ґрунтується на знаннях, навичках та вміннях, отриманих здобувачами вищої освіти під час вивчення таких дисциплін, як «Методологія наукових досліджень та принципи академічної доброчесності», «Ділова іноземна мова», «Педагогічна (управлінсько-методична) практика в системі дошкільної освіти».

Формування результатів проходження практики здобувачами вищої освіти базується на результатах, визначених освітньою програмою (ПРН), відповідно до матриці відповідності програмних результатів ОПП.

Очікуваними програмними результатами проходження практики здобувачами вищої освіти відповідно до ОПП «Дошкільна освіта» є:

ПР 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПР 2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПР 4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПР 8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПР 10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів проходження практики є: звітна документація з практики; диференційований залік у вигляді презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Базами практичної підготовки є заклади дошкільної освіти м. Полтави, Полтавської області й решти регіонів України.

На визначених базах педагогічної (переддипломної) практики здобувач вищої освіти повинен отримати та вдосконалити практичні навички й уміння виконання конкретної роботи з організації та проведення психолого-педагогічного дослідження, збору, систематизації, аналізу та інтерпретації емпіричних і експериментальних даних, апробації результатів магістерського дослідження та їх представлення у професійному й науковому середовищі.

У процесі практики здобувачі мають удосконалити вміння працювати з різними інформаційними та науковими джерелами, здійснювати їх критичний аналіз, систематизацію, бібліографічний опис, анотування та узагальнення; формувати практичні уміння визначати мету, завдання, об'єкт, предмет, гіпотезу та методи педагогічного дослідження, розробляти його програму, організовувати й проводити дослідницьку роботу, обробляти та інтерпретувати отримані результати.

Практика передбачає збір фактичного, емпіричного та експериментального матеріалу для виконання магістерського дослідження, його систематизацію та підготовку до подальшого наукового аналізу; набуття вмінь презентувати результати дослідження у формі доповідей, повідомлень, презентацій на науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, а також підготовки тез доповідей і наукових статей.

Особлива увага приділяється формуванню академічної культури та усвідомленню принципів академічної доброчесності, відповідального та коректного використання інформації, дотримання вимог цитування й авторства. Здобувачі ознайомлюються із сучасними можливостями наукової комунікації, використанням наукових електронних ресурсів, академічних платформ, професійних мереж і соціальних медіа для представлення та поширення результатів дослідницької діяльності.

Важливою складовою практики є формування здатності здійснювати психолого-педагогічне спостереження, аналізувати результати освітнього впливу на розвиток дитини дошкільного віку, оцінювати ефективність застосованих педагогічних підходів і визначати перспективи вдосконалення освітнього процесу.

За результатами практики здобувачі мають розвинути навички професійної рефлексії та самооцінювання власної педагогічної й дослідницької діяльності, визначати труднощі та професійні досягнення, окреслювати напрями подальшого наукового, професійного розвитку та самовдосконалення.

Практика проводиться перед виконанням кваліфікаційної роботи, є заключною ланкою практичної підготовки фахівців дошкільної освіти, формує розуміння важливості дошкільної педагогіки в регіональних дослідженнях.

Методичне керівництво практикою від університету здійснює кафедра психології та педагогіки. Керівник від університету зобов'язаний стежити за коректністю організації практики, систематично контролювати її проходження, а також консультувати здобувача вищої освіти з усіх питань, пов'язаних з проходженням практики.

По закінченню практики керівник від університету перевіряє звіт та щоденник з практики, інформує про проведення публічного захисту, за результатами оцінювання яких виставляється остаточна оцінка.

Керівники практики від установи створюють оптимальні умови для роботи здобувачів освіти при проходженні практики, забезпечують їх необхідними нормативними та звітними документами, проводять індивідуальні бесіди з конкретних питань програми практики, контролюють якість та строки виконання робіт.

Здобувач вищої освіти при проходженні практики зобов'язаний:

- до початку проходження практики одержати від керівника практики від кафедри консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- вчасно, згідно з графіком навчального процесу, прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників;

- вивчити і дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики, правил і норм охорони праці, техніки безпеки й виробничої санітарії;
- своєчасно подати керівнику практики від кафедри звітну документацію, що вимагається програмою практики, та скласти диференційований залік з практики.

За період проходження практики здобувачі вищої освіти відповідно до її змісту виконують завдання, що мають бути відображені в окремих розділах звіту. Зміст практики визначається її завданнями.

Практика триває 8 тижнів для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти 2 курсу.

Розподіл часу педагогічної (переддипломної) практики

№ з/п	Етапи практики	Тривалість, в годинах
1	Організаційно-ознайомлювальний етап. Участь у настановній конференції, ознайомлення з метою, завданнями, змістом і програмою практики, вимогами до звітної документації. Ознайомлення з базою практики, структурою, режимом роботи, нормативно-правовими документами та особливостями функціонування закладу дошкільної освіти.	16
2	Дослідницько-підготовчий етап. Обґрунтування актуальності теми магістерського дослідження. Формулювання й уточнення понятійного апарату дослідження: мети, об'єкта, предмета, завдань, за потреби – гіпотези дослідження. Визначення теоретико-методологічних засад наукового пошуку. Добір, аналіз і систематизація наукових джерел. Оформлення бібліографічного списку 50 наукових джерел за вимогами ДСТУ 8302:2015. Визначення та обґрунтування методів психолого-педагогічного дослідження. Розроблення орієнтовної програми дослідження.	80
3	Експериментально-дослідницький етап. Організація та проведення педагогічного дослідження відповідно до визначеної програми. Збір фактичного, емпіричного та експериментального матеріалу за темою магістерської роботи. Проведення діагностичних, спостережувальних, експериментальних та інших передбачених програмою дослідження процедур. Систематизація, первинне опрацювання та аналіз отриманих матеріалів.	140
4	Апробаційно-публікаційний етап. Апробація основних теоретичних і практичних напрацювань магістерської роботи у формі виступів на семінарах, круглих столах, педагогічних радах, засіданнях кафедри, науково-практичних конференціях різних рівнів та інших науково-методичних заходах. Підготовка матеріалів для представлення результатів дослідження. Підготовка та оформлення наукових публікацій: тез доповідей, наукової	80

	статті та інших видів наукової продукції.	
5	Етап наукової комунікації. Моніторинг наукових заходів для представлення результатів дослідження. Ознайомлення з інформаційними ресурсами мережі Інтернет, сайтами бібліотек, університетів, наукових установ і центрів. Пошук інформації щодо проведення конференцій, семінарів, круглих столів та інших наукових заходів. Ознайомлення з вимогами до участі в наукових заходах, підготовки доповідей, тез і статей, онлайн-реєстрації та подання відомостей про автора. Ознайомлення з можливостями наукової комунікації у соціальних мережах, професійними та науковими спільнотами, правилами академічної та професійної комунікації в цифровому середовищі.	40
6	Підсумково-рефлексивний етап. Узагальнення та аналіз результатів виконаної роботи. Підготовка звітної документації та презентації результатів практики. Рефлексія набутого педагогічного та дослідницького досвіду, оцінювання сформованих професійних і дослідницьких умінь. Визначення перспектив подальшої науково-дослідної діяльності, самоосвіти, самовдосконалення та професійної самореалізації.	4
		360

Під час практики здобувач вищої освіти повинен виконати всі розділи програми.

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Звітна документація з практики подається здобувачами вищої освіти керівнику практики від кафедри для перевірки впродовж трьох днів після закінчення практики.

У звітній документації мають бути:

1. Щоденник практики.
2. Письмовий звіт про проходження практики.
3. Індивідуальний план роботи здобувача освіти, затверджений керівником практики.
4. Матеріали педагогічного дослідження за темою магістерської роботи: обґрунтування актуальності, мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, гіпотеза (за наявності), методи та програма дослідження.
5. Бібліографічний список наукових джерел за темою магістерського дослідження (не менше 30 джерел), оформлений відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015.
6. Діагностичний та/або дослідницький інструментарій, використаний під час проведення дослідження: анкети, опитувальники, діагностичні методики, карти спостережень, експериментальні завдання, інструкції та інші матеріали.
7. Матеріали збору та первинного опрацювання емпіричних даних за темою магістерської роботи: результати спостережень, анкетування, тестування, експериментальної роботи, узагальнені таблиці, діаграми тощо.
8. Матеріали наукової апробації та публікаційної діяльності: тези доповіді, сертифікат/програма конференції, текст наукової статті або інший документ, що підтверджує представлення результатів дослідження.

9. Матеріали наукової комунікації: інформація про опрацьовані наукові ресурси, професійні та наукові мережі, підібрані конференції, семінари, круглі столи, вебінари та інші заходи за тематикою дослідження.

Загальні вимоги до оформлення звітної документації такі:

Документи оформляють охайно, використовуючи наскрізну нумерацію сторінок, подають у друкованому вигляді. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку (див. методичні рекомендації). Звітна документація обов'язково повинна містити перелік усіх документів практики із зазначеними сторінками. Оформлення звітних документів входить в час проходження практик. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази практики та навчального закладу. Звіт здобувача освіти про практику оформляють у вигляді друкованого тексту у форматі Word, шрифт Times New Roman 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: верхнє – 2, нижнє – 2, лівє – 3, правє – 1,5.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом проходження практики.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Критерій оцінювання
90 – 100	Здобувач отримує в тому випадку, коли: роботу за програмою педагогічної (переддипломної) практики виконано в повному обсязі та на високому професійному рівні; здобувач продемонстрував ґрунтовні теоретичні знання, сформовані практичні вміння та здатність самостійно застосовувати їх у професійній діяльності; проявив себе як організований, відповідальний, сумлінний, ініціативний і творчий під час виконання різних видів роботи; самостійно планував та організовував професійну діяльність, ефективно виконував передбачені програмою практики завдання. Здобувач знає та вміє застосовувати сучасні педагогічні технології, методики, інформаційно-комунікаційні засоби та цифрові ресурси, доцільно використовує їх відповідно до мети й змісту професійних завдань; демонструє здатність аналізувати результати власної діяльності, робити обґрунтовані висновки та визначати шляхи її вдосконалення. У процесі практики здобувач виявив високу професійну культуру, комунікативні навички, педагогічний такт, відповідальність та готовність до конструктивної взаємодії; користується повагою та авторитетом серед працівників бази практики, методистів, керівників практики та інших учасників освітнього процесу.
82 – 89	Здобувач отримує в тому випадку, коли: роботу за програмою педагогічної (переддипломної) практики виконано в повному обсязі та на достатньо високому рівні; здобувач продемонстрував належний рівень теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для виконання основних видів професійної діяльності; під час проходження практики був організованим, відповідальним, сумлінним та ініціативним, належно виконував поставлені завдання та дотримувався встановлених вимог.

	У процесі практики здобувач допускав окремі незначні помилки або неточності, однак своєчасно виявляв та виправляв їх самостійно, демонструючи здатність до самоконтролю й аналізу власної діяльності. Застосовував набуті знання на практиці, використовував сучасні педагогічні технології, методичні підходи та інформаційно-комунікаційні засоби відповідно до поставлених завдань. Здобувач не допускав недисциплінованості, безвідповідальності чи формального ставлення до виконання завдань, виявляв зацікавленість у результатах практичної діяльності, дотримувався норм професійної етики та конструктивно взаємодіяв із працівниками бази практики, методистами й керівниками практики. Діяльність здобувача отримала позитивну оцінку та схвальні відгуки від колективу бази практики, методистів і керівників практики. Індивідуальні завдання виконано належним чином, із достатнім рівнем самостійності. Здобувач своєчасно подав звітну документацію, яка загалом відповідає встановленим вимогам, правильно оформлена, систематизована та містить результати виконаної роботи. Допущені окремі недоліки в оформленні або змісті не впливають на загальну позитивну оцінку результатів практики.
74 - 81	Здобувач отримує в тому випадку, коли: роботу за програмою педагогічної (переддипломної) практики виконано в основному повністю та на достатньому рівні; здобувач продемонстрував достатній обсяг теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для виконання передбачених програмою практики завдань. Під час виконання завдань практики здобувач допускав окремі незначні помилки та неточності, проте не завжди міг самостійно їх виявити, виправити або належно прокоментувати під час аналізу результатів власної діяльності; у разі потреби користувався консультаціями та рекомендаціями керівника практики. У ході практики здобувач був дисциплінованим, виконавчим, достатньо самостійним і відповідальним, належно виконував основні види роботи, дотримувався встановлених вимог і термінів. Виявляв здатність до аналізу власної діяльності, хоча критичність та обґрунтованість самооцінювання потребували подальшого вдосконалення. Здобувач продемонстрував належну професійну поведінку, дотримувався норм педагогічної етики, підтримував конструктивні взаємини з працівниками бази практики, методистами та керівниками практики. Його діяльність отримала позитивні відгуки від колективу бази практики, методистів і керівника практики. Здобувач своєчасно подав звітну документацію, яка загалом відповідає встановленим вимогам, однак потребує незначних доповнень, уточнень або виправлень за рекомендаціями групового керівника практики. Виявлені недоліки не мають суттєвого впливу на загальні результати виконання програми практики. Здобувач продемонстрував достатній рівень сформованості професійних компетентностей та здатність виконувати основні завдання педагогічної (переддипломної) практики, однак потребує подальшого вдосконалення самостійності, аналітичних умінь і здатності до критичної

	оцінки результатів власної діяльності.
64 - 73	Здобувач отримує в тому випадку, коли: роботу за програмою педагогічної (переддипломної) практики виконано на задовільному рівні, основні завдання програми реалізовано, проте окремі види роботи виконано неповністю або з певними недоліками; здобувач продемонстрував базовий рівень теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для виконання основних завдань практики. У період проходження практики здобувач проявив себе як організований і дисциплінований, дотримувався основних вимог та правил бази практики, проте виявляв недостатню самостійність, ініціативність і впевненість під час виконання окремих професійних завдань, потребував консультацій та допомоги керівника практики. Здобувач допускав окремі помилки та неточності під час виконання завдань, не завжди міг самостійно їх виявити та виправити; потребував додаткових пояснень і рекомендацій щодо застосування теоретичних знань у практичній діяльності. Загальна характеристика діяльності здобувача в період проходження практики отримала позитивні відгуки від колективу бази практики, методистів та керівників практики. Здобувач дотримувався норм професійної поведінки та педагогічної етики, виконував основні доручення і завдання. Звітну документацію практики здобувач подав із невеликим запізненням. Документація загалом відповідає встановленим вимогам, однак може містити окремі змістові, методичні або оформлювальні недоліки, які потребують уточнення чи доопрацювання за рекомендаціями керівника практики. Здобувач продемонстрував задовільний рівень сформованості професійних компетентностей, достатній для виконання основних завдань практики, але потребує подальшого розвитку самостійності, професійної ініціативності, практичних умінь та навичок аналізу власної діяльності.
60 – 63	Здобувач отримує в тому випадку, коли робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики – «задовільна»; подав документацію, яка потребує доповнень і виправлень, із запізненням.
35 - 59	У роботі здобувача освіти відсутня систематичність, цілісність розуміння матеріалу. Завдання практики виконані не в повному обсязі. Відгуки про проходження практики від колективу – здебільшого негативні.
0 – 34	Здобувач повністю не виконав вимог програми практики. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до захисту практики.

Поточний контроль успішності проходження здобувачами вищої освіти практики здійснюється в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами освіти під час консультацій, які вони отримують на всіх етапах проходження практики від керівників практики від кафедри. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від керівника практики і доводиться до їхнього відома під час проведення настановної конференції. Обов'язковим для здобувача є ведення щоденника з практики встановленого зразка, у якому послідовно висвітлюються всі етапи роботи та форми контролю. Він додається до звіту з практики.

Підсумковим контролем є захист звіту з практики у формі диференційованого заліку. Він здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

По закінченню практики здобувачі освіти надають керівнику практики від кафедри звітну документацію. Захист звіту з практики проводиться на звітній конференції з практики. На звітну конференцію необхідно подати заповнений щоденник з практики, звіт та презентувати свій досвід проходження практики.

Захист практики відбувається у формі короткої доповіді (звіту) здобувачів, керівника групи, який аналізує роботу здобувачів вищої освіти під час проходження практики. За результатами практики виставляється оцінка, яка охоплює всі напрямки діяльності здобувача під час проходження практики згідно з наведеною шкалою оцінювання.

Підсумкову оцінку за практику виставляють члени комісії з практики за 100-бальною рейтинговою системою оцінювання, шкалою ЄКТС. До уваги береться виконання програми практики та реалізація поставлених завдань, якісна характеристика продуктивності діяльності здобувача керівником практики від кафедри та керівниками від бази практики, якість підсумкової документації та подання її у встановлені терміни.

Шкала і критерії оцінювання результатів виконання та захисту звіту з практики

Виконання		Захист
змістової частини	оформлення	
0-50	0-10	0-40

Захист звіту практики та наявність оформленого щоденника з практики є обов'язковими.

Змістова частина	
36-50	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму педагогічної (переддипломної) практики. Розділи звіту повністю розкривають зміст практики, містять вичерпний, послідовний та змістовний опис проведеної роботи. Аналіз діяльності бази практики є глибоким, системним, критичним і проведеним на високому професійному рівні. Здобувач продемонстрував уміння самостійно аналізувати організацію освітньої та професійної діяльності закладу дошкільної освіти. Виконані завдання практики свідчать про високий рівень сформованості професійних компетентностей, здатність застосовувати теоретичні знання на практиці, використовувати сучасні педагогічні

	технології, методичні підходи та інформаційно-комунікаційні засоби. Індивідуальні завдання виконано самостійно, якісно, творчо та з належним рівнем професійного обґрунтування. Висновки логічно узгоджуються із завданнями практики, є чіткими, конкретними, аргументованими та ґрунтуються на результатах проведеної роботи. Здобувач демонструє здатність до професійної рефлексії, об'єктивної оцінки результатів власної діяльності та формулювання обґрунтованих пропозицій щодо її вдосконалення. Відгуки керівника практики від ЗДО та керівника практики від кафедри позитивні, містять високу оцінку професійної підготовленості, відповідальності, організованості, самостійності, ініціативності та якості виконання завдань практики. Звітна документація оформлена грамотно, системно та відповідно до встановлених вимог, подана у визначений термін. Матеріали звіту підтверджують повноту виконання програми практики, самостійність виконаної роботи та високий рівень сформованості професійних умінь і навичок.
21-35	Здобувач вищої освіти в цілому виконав програму педагогічної (переддипломної) практики. Розділи звіту розкривають зміст практики та містять достатньо повний і послідовний опис проведеної роботи. Аналіз діяльності бази практики здійснено на достатньому рівні, проте не повною мірою враховано окремі аспекти її організації та функціонування, що дещо обмежує глибину проведеного аналізу. Висновки загалом обґрунтовані та логічно пов'язані з результатами практики, мають практичне значення для вдосконалення діяльності бази практики, однак не повною мірою відповідають визначеним завданням практики та недостатньо чітко визначають конкретні шляхи й очікувані результати їх реалізації. Здобувач продемонстрував достатній рівень сформованості професійних компетентностей, здатність застосовувати набуті теоретичні знання під час виконання практичних завдань, аналізувати професійну діяльність та формулювати пропозиції щодо її вдосконалення. Відгуки керівника практики від ЗДО та керівника практики від кафедри позитивні, у них відзначено належний рівень виконання здобувачем програми практики, його відповідальність, дисциплінованість та професійну спрямованість. Звітна документація подана у встановлений термін і загалом відповідає визначеним вимогам, хоча може містити окремі недоліки змістового, аналітичного або оформлювального характеру.
6-20	Здобувач вищої освіти переважно виконав програму педагогічної (переддипломної) практики. Розділи звіту в цілому розкривають зміст практики, містять опис проведеної роботи. Аналіз діяльності бази практики поверхневий, недостатньо глибокий та/або структурований. Висновки фрагментарні, частково відповідають завданням; рекомендації не аргументовані або недостатньо аргументовані. Відгуки керівника практики від ЗДО та керівника практики від кафедри містять несуттєві зауваження.

0-5	Здобувач вищої освіти не виконав програму педагогічної (переддипломної) практики та/або надано негативний відгук від керівника практики від ЗВО та/або від керівника кафедри. Розділи звіту частково розкривають зміст практики, містять неповний опис проведеної роботи або опис роботи відсутній. Аналіз діяльності бази практики відсутній або виконаний формально. Висновки відсутні або не відповідають програмі практики.
Оформлення	
9-10	Звіт має чітку структуру (титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, висновки, рекомендації, список джерел літератури, додатки) та повністю відповідає вимогам Методичних рекомендацій для проходження практики до оформлення. Текст чіткий, викладений стисло, стилістично правильно, без помилок.
6-8	Структура звіту відповідає вимогам Методичних рекомендацій для проходження практики до оформлення. Текст чіткий, але містить незначні стилістичні чи граматичні помилки.
3-5	Структура звіту в цілому відповідає вимогам Методичних рекомендацій для проходження практики до оформлення. Текст містить значну кількість помилок.
0-2	Звіт не структурований, в цілому не відповідає вимогам Методичних рекомендацій для проходження практики до оформлення. Текст викладений нечітко, незрозуміло, із значною кількістю помилок.
Захист	
31-40	Доповідь логічна, змістовна, структурована, може супроводжуватися якісно підготовленою презентацією. Здобувач вищої освіти вільно володіє змістом роботи, демонструє відмінні знання, отримані за результатами проходження практики, його відповіді на поставлені питання впевнені, вичерпні та розгорнуті.
21-30	Доповідь в цілому розкриває зміст практики, але має несуттєві недоліки, може супроводжуватися презентацією. Здобувач вищої освіти володіє змістом роботи, демонструє середній рівень знань, отриманих за результатами проходження практики, відповіді повні, але містять незначні неточності.
11-20	В доповіді втрачена логічність викладення змісту виконаної роботи під час проходження практики, зміст повністю не розкрито, доповідь не структурована, може супроводжуватися презентацією, презентація не повністю відображає зміст звіту. Рівень знань достатній, відповіді неповні, містять помилки.
0-10	Доповідь та презентація відсутні або не відповідають змісту роботи та/або програми практики. Здобувач не володіє на достатньому рівні змістом роботи, виконаної під час проходження практики. Відповіді нечіткі, поверхневі, невпевнені, з суттєвими помилками.

Шкала оцінювання результатів підготовки та захисту звіту з педагогічної
(переддипломної) практики

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно
0-34	F	

Методичне забезпечення:

1. Положення про організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти Національного Університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»: <https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/all/polozhennia-pro-praktiku.pdf>

2. Клевака Л.П. Методичні вказівки до проходження педагогічної (переддипломної) практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А2 «Дошкільна освіта». Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. 22 с.

Методичні вказівки та інші документи з практики представлені на платформі Moodle: URL: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7945>

Рекомендована література:

Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2025 р. №1557. Вид. офіц. Київ : МОН, 2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1557-2025-%D0%BF#n9>

2. Бірта Г., Бургу Ю. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури. 2023. 142 с.

3. Дейнека О.Г., Крихтіна Ю.О., Ковальов А.Ю. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2023. 67 с.

4. Жихарєва В.В., Сментина Н.В., Морозова І.В. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Одеса : ОНМУ, 2026. 122 с.

5. Закон України «Про академічну доброчесність». Відомості Верховної Ради. 2026. № 13. С. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>

6. Закон України «Про дошкільну освіту». 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>

7. Зацепіна Н.О., Віндюк А.В. Методологія і організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 155 с:

8. Педагогічне партнерство ЗДО з учасниками освітнього процесу: навчально-методичний посібник / укл. Л. В. Бобро. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2024. 146 с.

9. Руденко В.М., Руденко Н.М. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Кондор, 2025. 228 с.

10. Сидоренко В.В. Методологія і методи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО, 2024. 150 с.

11. Фесюк В. О. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2022. 126 с.
12. Ichinose Y. Raising Successful Children: A Practical Guide for Parents. Amsterdam : Elsevier, 2024. 300 p.
13. Kara H. The Bloomsbury Handbook of Creative Research Methods. London : Bloomsbury Academic, 2024. 323 p.
14. Paprica P.A. Research Project Management and Leadership A Handbook for Everyone. Toronto : University of Toronto Press, 2024. 286 p.
15. Pramling N. Methodology for Early Childhood Education and Care Research: Premises and Principles of Scientific Knowledge Building. Berlin : Cham, 2023. 181 p.
16. Sakr M., O'Sullivan J. Pedagogical Leadership in Early Childhood Education: Conversations From Across the World. London : Bloomsbury Publishing, 2022. 224 p.

Допоміжна

1. Алексеева С. Методологія наукових досліджень та академічна доброчесність: виклики в умовах цифровізації. *Витоки педагогічної майстерності*. 2024. №34. С. 5–8.
2. Богуш А.М. Професійна підготовка майбутніх вихователів до спілкування з дітьми дошкільного віку в полікультурному середовищі. *Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: Міжнародний журнал*. Випуск 7. Харбін : Харбінський інженерний університет, 2024. С.108-109.
3. Бондаренко Н., Грибоедова Т., Корнеєва О. Особливості підготовки магістрів до здійснення управлінської діяльності закладів дошкільної освіти на сучасному етапі. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2024. №106. С. 248-258.
4. Ватаманюк Г. Практична підготовка майбутніх вихователів: зміст і шляхи вдосконалення. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2023. №34. С. 200–216.
5. Деякі питання про типи організації освітньої діяльності закладів дошкільної освіти : Постанова КМУ від 07 липня 2025 р. № 818. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/818-2025-%D0%BF#Text>
6. Дичківська І., Козлюк О. Професійна підготовка майбутніх магістрів з дошкільної освіти в умовах воєнного стану. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць*. Київ: Інститут проблем виховання НАПН України. Вип. 27. Кн. 1. 2023. С. 165-178.
7. Дудник Н.А. Професійна компетентність керівника сучасного закладу дошкільної освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. №82. С. 41-45.
8. Каньоса Н. Г., Бабюк Т.Й., Теорія та методика співпраці ЗДО з родинами: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільськ, 2021. 407 с.
9. Карпенко О., Чепіль М. Педагогічне партнерство у закладах дошкільної освіти Польщі. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 31. С. 151–154.
10. Клевака Л.П., Гресь К.О. Формування креативності у дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності з використанням конструктора Lego. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 1 (9). <https://reposit.nupp.edu.ua/item/18776>
11. Клевака Л.П., Гришко О.І., Гресь К.О. Формування базових якостей особистості дітей дошкільного віку в ігровій діяльності. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 12 (30). С. 750-766.
12. Клевака Л.П., Гришко О.І., Іщенко В.І. Розробка індивідуальних навчальних програм для дітей дошкільного віку з використанням інтерактивних платформ. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 10 (44). С. 216–229.

13. Клевака Л.П. Роль фізичної активності у формуванні здорового способу життя дітей дошкільного віку / Н.В. Захарасевич, Н.С. Кравець, Л.П. Клевака. *Академічні візії*. 2024. Вип. 38. <https://reposit.nupp.edu.ua/item/14976>
14. Клевака Л.П. Роль природи і народознавства у розвитку соціальних та когнітивних навичок дошкільнят / Л.П. Клевака, В.І. Іщенко, К.О. Гресь. *Педагогічна Академія : наукові записки*. 2024. № 13. <https://reposit.nupp.edu.ua/item/15081>
15. Клевака Л.П. Мультиmodalні підходи в освітніх програмах для дошкільників: розкриття творчих здібностей / Барсуковська Г.П., Клевака Л.П., Кирста Н.Р. // *Вісник науки та освіти*. Серія «Педагогіка». 2024. №8 (26). С. 665-677.
16. Клевака Л.П. Сучасні тенденції у дошкільній освіті: глобальний огляд та практична реалізація / Г.П. Барсуковська, Л.П. Клевака, С.В. Юлдашева // *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 5 (33). С. 999–1011.
17. Козлюк О.А., Косарева О.І. Емоційний інтелект як ресурс управлінської та педагогічної діяльності майбутніх фахівців дошкільної освіти. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка»*. 2025. № 8(48) 2025. С.2008-2020.
18. Козлюк О.А. Науково-дослідна робота як інструмент професійного становлення майбутніх фахівців дошкільної освіти. *Наука і техніка сьогодні. Серія «Педагогіка»*. 2025. №7(48). 2025. С.711-726.
19. Косенчук О., Стягунова О. Імплементация професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». *Дошкільне виховання*. 2023. №1. С.7–9.
20. Лазарович Н.Б., Мацук Л.О., Захарасевич Н.В. Підготовка майбутніх вихователів до роботи з обдарованими дітьми в контексті нової редакції базового компонента дошкільної освіти України. *Гірська школа Українських Карпат*. Івано-Франківськ, 2021. № 24. С. 74-79.
21. Основи саморозвитку професійної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти: монографія / І.Л. Пукас. Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2021. 134 с.
22. Пихтіна Н.П. Педагогіка гри. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 260 с.
23. Практика взаємодії з батьками дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі: метод. посібник / уклад. : О.В. Коган та ін. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2021. 80 с.
24. Про атестацію та підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти у період воєнного стану в Україні: лист МОН від 21.10.2022 р. №1 / 12392-22. URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-atestaciyu-ta-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-zakladiv-doshkilnoi-osviti-u-period-voyennogo-stanu-v-ukrayini>
25. Про затвердження методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти : наказ від 04 березня 2025 р. № 407. URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-metodychnykh-rekomendatsii-z-pytan-formuvannia-vnutrishnoi-systemy-zabezpechennia-iakosti-osvity-u-zakladakh-doshkilnoi-osvity>
26. Про затвердження орієнтовних переліків матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення закладу дошкільної освіти: наказ Міністерства освіти і науки від 13.08.2025 р. №1138. URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-orientovnykh-perelikiv-materialno-tekhnichnoho-navchalno-metodychnoho-ta-informatsiinoho-zabezpechennia-zakladu-doshkilnoi-osvity-2>
27. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»: Наказ Мінекономіки України №620-21 від 28 вересня 2021 р. 24 с.

28. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти щодо надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу: наказ Міністерства освіти і науки від 15.01.2025 р. №46. URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-pratsivnykiv-zakladiv-doshkilnoi-osvity-shchodo-nadannia-psykholohichnoi-pidtrymky-uchasnykam-osvitnoho-protses>

29. Про забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за результатами дослідження ECERS-3: лист МОН від 06.10.2022 р. № 1 / 11743. URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-zabezpechennya-yakosti-osvitnogo-procesu-v-zakladah-doshkilnoyi-osviti-za-rezultatami-doslidzhennya-ecers-3>

30. Про робочих час та педагогічне навантаження працівників закладів дошкільної освіти: лист МОН від 08.01.2025 р. №1 / 416-25. URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-robochyi-chas-ta-pedahohichne-navantazhennia-pratsivnykiv-zakladiv-doshkilnoi-osvity>

31. Про схвалення Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку : Розпорядження КМУ від 02 травня 2025 р. №432-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-2025-%D1%80#Text>

32. Суятинова К. Партнерська взаємодія сім'ї та закладу дошкільної освіти у процесі формування цифрової компетентості дошкільників. *Наука і освіта : наук.-практ. журнал*. 2024. № 2-С. 41-45.

33. Фенцик О.М. Партнерська взаємодія закладу освіти з батьками дітей з особливими освітніми потребами: бар'єри та шляхи подолання. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. №20. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1194>

34. Філімонюк А. Особливості партнерської взаємодії між вихователем ЗДО та батьками: ефективні практики. *Наша школа: науково-практичні студії*. 2025. №2 (10). С.53-63.

35. Puyo O., Yemchyk O., Klevaka L., Voloshyn S., Dulibskyi A. Informatization of Early Childhood Education: the EU Experience / *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2021. Vol. 21. №12. pp. 696-702. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/item/10876>

Інформаційні ресурси професійних груп:

1. ВГО "Асоціація працівників дошкільної освіти". URL: <https://www.facebook.com/doshkillia.ua/>

2. Громадська Спілка Про Дитинство. URL: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61559996645664>

3. Методична скарбничка для вихователя дитячого садочка. URL: <https://www.facebook.com/groups/378055548988047/>

4. STREAM-освіта для дошкільників. URL: <https://www.facebook.com/groups/1674297176161226/>

5. Новинки дошкілля. URL: <https://www.facebook.com/groups/453617099611576/>

6. Світ дошкілля. URL: <https://www.facebook.com/groups/1936437927258158/>

7. Дошкілля III & Дидактичні матеріали для малят. URL: https://www.facebook.com/groups/1439161194876297/?action_source=group_mall_recommendation_affordance

8. Куточок вихователя ЗДО. URL: <https://www.facebook.com/groups/633852113967199>